

ВИСНОВОК

творчого керівника,
Народного артиста України,
старшого викладача кафедри режисури телебачення
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
БУКОВСЬКОГО СЕРГІЯ АНАТОЛІЙОВИЧА

та наукового консультанта, доктора філософських наук,
доцента кафедри театрознавства
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого
АНГЕЛОВОЇ АНГЕЛІНИ ОЛЕГІВНИ

про творчий мистецький проєкт та його наукове обґрунтування
аспіранта творчої аспірантури кафедри режисури телебачення
Київського національного університету театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

Цьони Антона-Григорія Олеговича

РОБОТА З АКТОРСЬКИМ АНСАМБЛЕМ У ПРОЦЕСІ РЕЖИСЕРСЬКОГО ТВОРЕННЯ ЕКРАННОГО СВІТУ

Актуальність теми творчого мистецького проєкту та обґрунтованість його положень. Задум та реалізація творчого мистецького проєкту А.-Г. О. Цьони «Робота з акторським ансамблем у процесі режисерського творення екранного світу» були змотивовані багатьма факторами, головним з яких постає актуальність теми. Йдеться не лише про недостатнє фокусування науковців-теоретиків на системній та осмисленій роботі режисерів ігрового кіно з акторським ансамблем, а й про **відсутність** в кінематографічних творах режисерського розуміння потенціалу акторського ансамблю для багатопланового викладу змісту. Фактично «виклад історії акторами» (прийнятий англійський термін «storytelling actors») розуміється як виклад основної лінії дії основними персонажами. При цьому можливість та важливість створення акторськими засобами атмосфери дії, і більш важливо – реалістичного соціального контексту в більшості випадків залишається поза режисерською увагою. Ці питання особливо важливі в контексті недостатньої сформованості

кіноакторської школи в Україні та творчих пошуків у царині експериментів з авторською режисерською стилістикою на кшталт поєднання професійних та непрофесійних акторів, залучення скрінлайф-відео, поєднання документальних та ігрових матеріалів тощо.

У своєму дослідженні автор логічно та послідовно рухається і по хронологічному розвитку акторської складової в режисурі кінотворів, і по лінії «від простого до складного» в режисерському інструментарії роботи режисера з актором.

В 1-му розділі **Теоретико-методологічні та історичні засади дослідження** автор концентрує увагу на історичному контексті розвитку акторського сторітелінгу та ансамблю в кінематографі, зокрема на складанні в 1910-1920-х роках кардинальних відмінностей в становленні американської моделі «акторської моделі» в кінематографі і формуванні європейської кіноакторської школи. Фактично дається відповідь на питання, яким чином різниця акторських традицій обумовила смислову дистанцію американської та європейської кінематографій на лише на етапі формування кіномистецтва, а й подальшому розвитку.

В 2-у розділі **Функції персонажів в контексті режисерської роботи з акторами** автор зосереджується на практичних питаннях роботи режисера з акторами, зокрема на типології персонажів у жанровому кіно і способів їх створення акторськими засобами.

3-й розділ **Принципи роботи режисера з акторським ансамблем** автор яскраво осмислює розвиток принципів побудови акторського ансамблю від класичної ієрархічної моделі, характерної для більшості фільмів жанрового кінематографу, до моделі ансамблю рівнозначних персонажів та створення достовірного соціального середовища як фону для домінантного персонажа – важливих складових авторського кінематографу.

Ці питання майже не знаходили осмислення і вивчення в науковій кінолітературі і є суттєвими складовими наукової новизни запропонованого дослідження.

В процесі підготовки проекту автор використав широкий обсяг теоретичних матеріалів не лише дослідників власне кінематографу (Г. Погребняк, В. Кісін, Е. Казан, С. Люмет, Д. Мемет, Ф.Ф. Коппола, М. Кріппен, М. Тревіс, Т. Кінгдон ін.), а й театрального мистецтва (Д. Маєр, Й. Жіллет, С. Браун, Д. Радосавлієвич, К. Матару, П. Курітс, Дж. Стайн ін.), що забезпечує аргументованість і доказовість викладу і висновків.

Власне творчий проект «ВЕЛИКИЙ ПАЗЛ ХАРАКТЕРІВ» – яскравий та фундаментальний науково-популярний фільм, виконаний зі смаком та професійною ретельністю. Він не обмежується ілюстрацією наукового

обґрунтування, а кінематографічною мовою викладає значно ширше коло змістів, використовуючи надзвичайно великий пласт кіноматеріалів. Всі складові режисерського виконання – монтаж, звукове рішення, власне текст і звучання авторського коментаря реалізовані високопрофесійно і творчо. Як наслідок, фільм сприймається не лише інформаційно-змістовно, а й емоційно, що значно підвищує його дієвість і вплив. Фільм «Великий пазл характерів» безумовно буде цікавим і для кінематографістів професіоналів, і для студентів кінематографічних спеціальностей.

Апробація творчого мистецького проєкту відбулася під час проведення наступних заходів:

1. Цьона А.-Г. О. Протагоніст в основі ієрархічного акторського ансамблю. Майстер-клас для студентів 1 РТБ курсу майстерні В. Д. Оселечика (Київ, 17 жовтня 2023). Київ : Кафедра режисури телебачення, Інститут екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, 2023.
2. Цьона А.-Г. О. Акторський ансамбль в ігровому кінематографі. Майстер-клас для студентів Ukrainian Film School (Київ, 31 жовтня 2023). Київ : Українська кіношкола, 2023.
3. Цьона А.-Г. О. «Ансамбль в кіно. Принципи поєднання персонажів. Технології пошуку та підбору виконавців». Онлайн майстер-клас для студентів «МайстерніDOC» Сергія Буковського. (Київ, 19 лютого 2024). Київ : «МайстерняDOC» Сергія Буковського, онлайн-платформа «Zoom», 2024.
4. Цьона А.-Г. О. «Акторський ансамбль. Створення «соціуму» фільму режисером». Круглий стіл «Режисерський інструментарій у художньому кіно: час, простір, діалог, актор, подія. Авторська інтерпретація соціальної реальності». (Київ, 21 лютого 2024). Київ: КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого.
5. Цьона А.-Г. О. «Принципи роботи з кастингом. Робота режисера з актором та акторським ансамблем у аудіовізуальних творах». Майстер-клас для NO STARS продакшн. (Київ, 21 березня 2024). Київ : «NO STARS» prod., 2024.
6. Цьона А.-Г. О. «Великий пазл характерів». Майстер-клас для студентів 1 РТБ курсу в майстерні В. Д. Оселечика (Київ, 19 березня 2024). Київ : Кафедра режисури телебачення, Інститут екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, 2024.
7. Цьона А.-Г. О. Творчий мистецький проєкт «Великий пазл характерів». Публічний показ творчої складової творчого мистецького проєкту (Київ, 12 квітня 2024 року). Київ : Інститут екранних мистецтв КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого, 2024.

Показ та дискусійне обговорення проекту відбулося на засіданні кафедри режисури Київського національного університету театру кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого 12 квітня 2024 року. За висновком членів кафедри та присутніх уповноважених осіб з наукового відділу КНУТКТ ім. І.К. Карпенка-Карого, екранний твір А.-Г. О. Цьони за всіма характеристиками відповідає вимогам Стандарту вищої освіти та освітньо-творчої програми підготовки доктора мистецтва 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

Апробація положень наукової складової відображена у текстах *трьох статей*, опублікованих у вітчизняних фахових виданнях:

1. Цьона А.-Г. О. Зображення 1990-х в українському кінематографі 2010–2020-х як спосіб національної самоідентифікації. *Культура України*. Харків, 2024. №83. С. 99-106. URL: <http://ku-khsac.in.ua/issue/view/17844>

2. Цьона А.-Г. О. Режисерське використання актора комічного амплуа в драматичній ролі на прикладі творчості Джима Кері. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 1. С. 428–433 URL: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/302116>

3. Цьона А.-Г. О. Режисерські способи характеристики акторського ансамблю у фільмах Пола Томаса Андерсона. *Науковий вісник Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого*: збірник наукових праць. Київ, 2024. № 34. С. 109-114.

Науково-теоретична апробація обґрунтування проекту також відбулася на *п'яти всеукраїнських та міжнародних конференціях*:

1. Цьона А.-Г. О. Біографічний фактор як інструмент роботи режисера з актором на прикладі фільму «Кит» Даррена Аранофські. *Сучасні дослідження в галузі культури і мистецтва*: збірник матеріалів VIII Міжнародної науково-практичної конференції. 27.04.2023 р. Київ : КНУТКТ імені І. К. Карпенка-Карого. С. 202.

2. Цьона А.-Г. О. Протагоніст-антигерой в драматургії кіно на прикладі фільму «Нафта» Пола Томаса Андерсона. *IV Міжнародна науково-практична конференція «SCIENCE AND SOCIETY: MODERN TRENDS IN A CHANGING WORLD»*, 18-20.03.2024, Відень, Австрія. С. 315-319.

3. Цьона А.-Г. О. Взаємодія професійних та непрофесійних акторів у кіно (на прикладі кастингу фільму «Ла Палісіада» Ф. Сотніченка). *Міжнародно науково-творча конференція «Культурні орієнтації українського суспільства у сфері аудіовізуального мистецтва: сучасні виклики та проблеми»* : зб. матеріалів наук. конф., м. Київ, 20 березня 2024 р. Київ: КНУТКТ імені І. К. Карпенка-Карого, 2023. С. 57–60.

4. Цьона А.-Г. О. Поєднання елементів комедії, мелодрами та драми в акторському ансамблі на прикладі фільму «Малюк» (1921) Чарлі Чапліна. *IX*

Міжнародна науково-практична конференція «TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH», 16-18.05.2024, Токіо, Японія. С. 497-500.

5. Цьона А.-Г. О. Ансамбль рівнозначних персонажів у неієрархічному екранному світі (на прикладі фільму Пастораль» О. Іоселіані). IX Міжнародна науково-практична конференція «INNOVATIVE DEVELOPMENT OF SCIENCE, TECHNOLOGY AND EDUCATION», 6-8.06.2024, Ванкувер, Канада. С. 460-464.

Протягом трьох років навчання в творчій аспірантурі здобувач ступеню доктора мистецтва А.-Г. О. Цьона виконав програму наукової та творчої складової у повному обсязі та своєчасно, згідно з індивідуальним планом; про це свідчать звіти аспіранта, подані до творчого керівника, наукового консультанта та кафедри режисури телебачення.

У процесі підготовки творчого мистецького проєкту та його наукового обґрунтування А.-Г. О. Цьона продемонстрував значну наполегливість і професійне зростання. Це доводить ретельний відбір матеріалів, плідна робота над текстом науково-популярного фільму та теоретичною частиною роботи, достовірність наукових положень, результатів і висновків, коректне застосування методології наукових досліджень, а також інші вміння та навички здобувача.

На нашу думку, творчий мистецький проєкт А.-Г. О. Цьони та його наукове обґрунтування виконані на високому художньому та науковому рівні, відповідають всім нормативним вимогам. Таким чином, здобувач заслуговує на присвоєння ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво».

творчий керівник,
Народний артист України,
старший викладач кафедри
режисури телебачення
КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого

Буковський С. А.

науковий консультант, доцент,
доктор філософських наук,
доцент кафедри театрознавства
КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого

Ангелова А. О.

ПРОВІДНИЙ ІНЖЕНЕР
ВІДДІЛУ КАДРІВ

Міроslав Колесник